

Stadig chancer i Afghanistan

Er vi de eneste, der har fornemmet, at vores magthavende politikere forfærdelig gerne ville prioritere civil bistand til Afghanistan?

Det er jo hverken for sjov eller tilfældigt, at danske soldater slås i Helmand-provinsen, men af bitter nødvendighed.

Og skam tag den, som betvivler, at det danske engagement primært næres af ønsket om at bringe orden og udvikling til det forarmede afghanske samfund.

Det militære engagement, der kunne begrundes af hjernen, ledsages derfor af civil bistand, der med samme logik fremføres af hjertet. Det er naturligvis noget sludder, at den stund både militær og civil bistand kan begrundes både rationelt og følelsesmæssigt.

Men således står derfor også tilbage, at den civile bistand ikke kan undervurderes og ikke underprioriteres, hvis vi ønsker afghanernes tillid til, at vi bedre end Taleban-bevægelsen kan bringe dem udvikling og velfærd.

Det betyder ikke, at balancen mellem militær og civil bistand kan gøres op i kroner og ører. Men vi vil dog være naive, hvis vi tror, at afghanerne ikke er opmærksomme på,

om vi primært kommer med det ene eller det andet – med soldater eller med udvikling. Nu er vi danskere godt nok så heldige – hvis vi selv skal sige det – at vores soldater fører sig ganske anstændigt frem og ikke kan beskyldes for hverken herremandsopførsel eller ditto hensigter.

For sådan er det, at selv det danske militære kontingent i Afghanistan forsøger at beskytte en civil udvikling i den udstrækning, det overhovedet kan lade sig gøre.

Men vi må dog også medgive, at krigens voldsomhed i Helmand ikke alene ubærligt har kostet fine unge mennesker livet, men også har gjort civil udvikling særdeles kompliceret at sikre.

Så er det jo lykkeligt eller i hvert fald potentielt opmuntrende, at der gives afghanske provinser, hvor krigen ikke raser. Og hér ville det følgelig være vores forventning, at dansk – og anden international bistand – stod i kø for at komme til.

Et eksempel: Herat, by og provins i det vestlige Afghanistan, ikke aldeles langt fra Helmand, men aldeles roligt. Ikke uden selvrådende krigsherrer og slet ikke uden kriminalitet, heller ikke helt uden Taleban – men uden krig. En provins, hvor

både afghanske myndigheder, udenlandske NGO'er, multilaterale bistandsdonorer og vestlige regeringer i dén grad kan 'komme til', hvis de vil vise afghanerne, at vi for alvor ønsker at bistå dem med udvikling, med velfærd, med sundhed, rent drikkevand, forbedret infrastruktur og den slags.

Men står de i kø? Står Danmark i kø?

Glem det. Der er i Herat en stovt dansk jordemoder, som for den Danske Afghanistan-komité, DAC, anfører et fornemt sundhedsprojekt for hen ved 600.000 afghanere – med et hospital, med sundhedsklinikker, med barfodsjordmødre, sygeplejersker osv. – og der er en engageret tysk hjælpeorganisation 'Hilfe' plus diverse. Men for nu at sige det råt, som det er: Afghanerne venter på det store internationale engagement.

Næh, det er ikke godt nok. Herat er provinsen, hvor udvikling kan lade sig gøre, og hvor det vestlige engagement alligevel råber ved sit fravær.

Ikke kun soldater, men også danske politikere og danske mediefolk flyver i stimer frem og tilbage til den krigsramte Helmand-provinc for at forstærke, bevidne eller begræde vores rolle dér. Men har medlemmer af udenrigspolitisk nævn besøgt Herat? Har udenrigsudvalget? Flyver Danida-rådgivere og danske NGO'er i pendulfart til Herat for at få hjælp ind dér? Bruger de danske medier

deres rejsekonti på at sende flokke af reportere til Herat for at skildre den danske udviklingsindsats?

Bevares, Danmark kunne vælge andre afghanske provinser til at vise vores gode civile vilje, for der er andre, hvor bistand kan lade sig gøre. Men er vi sikre på, at det sker?

Forsvaret og navnlig de trængte danske soldater i Helmand skal være vel undt, at det ny forsvarsforlig sikrer dem et optimalt udstyr. Men når de danske toppolitikere nu alligevel var i gang med at diskutere og løfte det danske bidrag til Afghanistan – og både højre og venstre, dvs. også Helle Thorning, som ellers havde forsvoret flere kroner til militæret, og Villy Søvndal, som nu anfører et parti bag dansk forsvarspolitik – kunne det jo have været spændende, hvis man også havde fundet et øjeblik til at løfte det civile bidrag til Afghanistan.

Hvorfor er det så vigtigt? Det kan Herat-provinsen også tjene til eksempel for.

Problemet er faktisk krigen i Helmand, der kun er et par provinser væk. Her er USA på vej med en oprustning, som skal føres ud i livet samtidig med, at både pakistanske og amerikanske soldater lidt længere mod syd forsøger at komme Taleban til livs, bogstavelig talt, i det pakistanske grænseområde.

Går det godt, set med amerikanske og pakistanske øjne, lykkes det at nedkæmpe Taleban og give civil udvikling en chance i Helmand.

Men går det dårligt, ser med Herat-befolkningens øjne, vil Taleban-bevægelsen flygte eller stille og roligt flytte sine militsfolk mod nordvest for at komme fri af den amerikanske optrapping. Og hvor kommer Taleban-soldaterne hen, hvis de rykker mod nordvest?

Til Herat.

Og så er Fanden løs, ikke hverken i Laksegade eller Frederiksholms Kanal, men i netop den afghanske provins, hvor alt for mange afghanere venter alt for forgæves på international bistand.

Men vi kan lige så godt se det i øjnene: Hvad enten vi bryder os om det eller ej, er vi ikke blot i konkret krig med Taleban i Helmand – vi er også i en reel konkurrence med Taleban-bevægelsen om afghanernes tillid.

Det betyder helt konkret, at vi i provinser som Herat skal være i stand til at overbevise afghanerne om, at vi vitterligt er villige og i stand til at skubbe den sociale udvikling i

gang. Vi skal være dem, der kommer med hjælp til sundhed, til brønde, til skoler, til nye veje – og vi skal være dem, der hjælper med at skabe en safranindustri til at kompensere for den valmueproduktion, som hverken vi eller afghanerne i bund og grund bryder sig om.

Hvis vi ikke er villige eller i stand til at støtte og finansiere denne udvikling, vil afghanernes tilbøjelighed til at stole på os ganske enkelt svækkes eller fordufte.

Alt for mange afghanere har allerede mistet troen på, at vores militære indsats kan vindes. De hører måske også, at NATOs militære ledere selv er i tvivl om, hvorvidt krigen kan vindes med militære midler alene.

Javel, ja. Men så er det tid til at optrappe den afgørende indsats. Den er civil. Den er livsnødvendig. Og den kan faktisk starte nu – i provinser som Herat.

Navigator